

Izvještaj menadžmenta

za 2021. godinu

Sadržaj

1.	KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE	3
2.	ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA	9
3.	DRUŠTVENA ODGOVORNOST	14
4.	PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ	17
5.	PODACI O AKTIVNOSTIMA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA	19
6.	MARKETING AKTIVNOSTI KOMPANIJE	21
7.	INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH AKCIJA, ODNOSNO UDJELA	23
8.	POSLOVNE JEDINICE	23
9.	PODACI O FINANSIJSKIM INSTRUMENTIMA OD ZNAČAJA ZA PROCJENU FINANSIJSKOG POLOŽAJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA	23
10.	CILJEVI I METODE ZA UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM	24
11.	INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA	24
12.	CILJEVI I POLITIKE U UPRAVLJANJU FINANSIJSKIM RIZICIMA, RIZICIMA I NEIZVJESNOSTIMA POSLOVANJA	25

1. KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE

1.1.Opšte informacije

Naziv društva : “ 13. Jul – Plantaže” a.d. Podgorica

Adresa: Put Radomira Ivanovića br. 2

Pib : 02016281

PDV: 20/31-00021-4

Šifra djelatnosti: 0121

Godina osnivanja: 1963.

Registrovano u CRPS-u: 4-000895/036, datum 29.10.2020.

1.2.Osnovna/pretežna i pomoćne delatnosti poslovanja

Djelatnost društva je proizvodnja, prerada i promet poljoprivrednih proizvoda, proizvodnja vina i žestokih pića, proizvodnja loznog i voćnog sadnog materijala, proizvodnja ribe i riblje mlađi (kalifornijska pastrmka), ugostiteljstvo i trgovina.

1.3.Osnovni proizvodi i usluge koje preduzeće nudi

Kamen temeljac razvoja crnogorskog vinogradarstva i proizvodnje vina bio je projekat “Ćemovsko polje” (1977-1982) kada je počela sadnja vinove loze na površini od 2.000ha. Danas ukupna površina poljoprivrednog zemljišta kompanije iznosi 3.500ha, od čega je 2.319ha pod zasadima vinograda (što čini gotovo 90% ukupnih vinogradarskih površina u Crnoj Gori) i 85ha zasada breskve i nektarine.

Prosječna godišnja proizvodnja grožđa, sa oko 11 miliona čokota, iznosi 20 mil. kg vinskog i 2 mil. kg stonog grožđa, a proizvodnja breskve oko 700 hilj. kg. Tri vinska podruma imaju ukupni kapacitet 33 mil. lit., sa prosječnom godišnjom proizvodnjom od 13 mil. flaširanih proizvoda - vina i prirodnih rakija.

Ribnjak proizvodi prosječno 100.000kg kalifornijske pastrmke, a nalazi se u neposrednoj blizini izvora pitke vode “Mareza”. U sopstvenoj proizvodnji kompanije proizvodi se godišnje oko 500.000 komada loznih kalemova. Radi očuvanja autohtonih sorti vinove loze, usvojili smo najnoviju tehnologiju proizvodnje loznih kalemova na podlogama koje odgovaraju vinogradarskim terenima Ćemovskog polja i Crne Gore. Zahvaljujući površini od 40 ha matičnjaka loznih podloga, uspijevamo obezbijediti dovoljnu godišnju proizvodnju za obnavljanje našeg vinograda, a posebno starih zasada pod autohtonim sortama. Sa oko 10.000 stabala maslina počelo se takođe sa proizvodnjom maslinovog ulja.

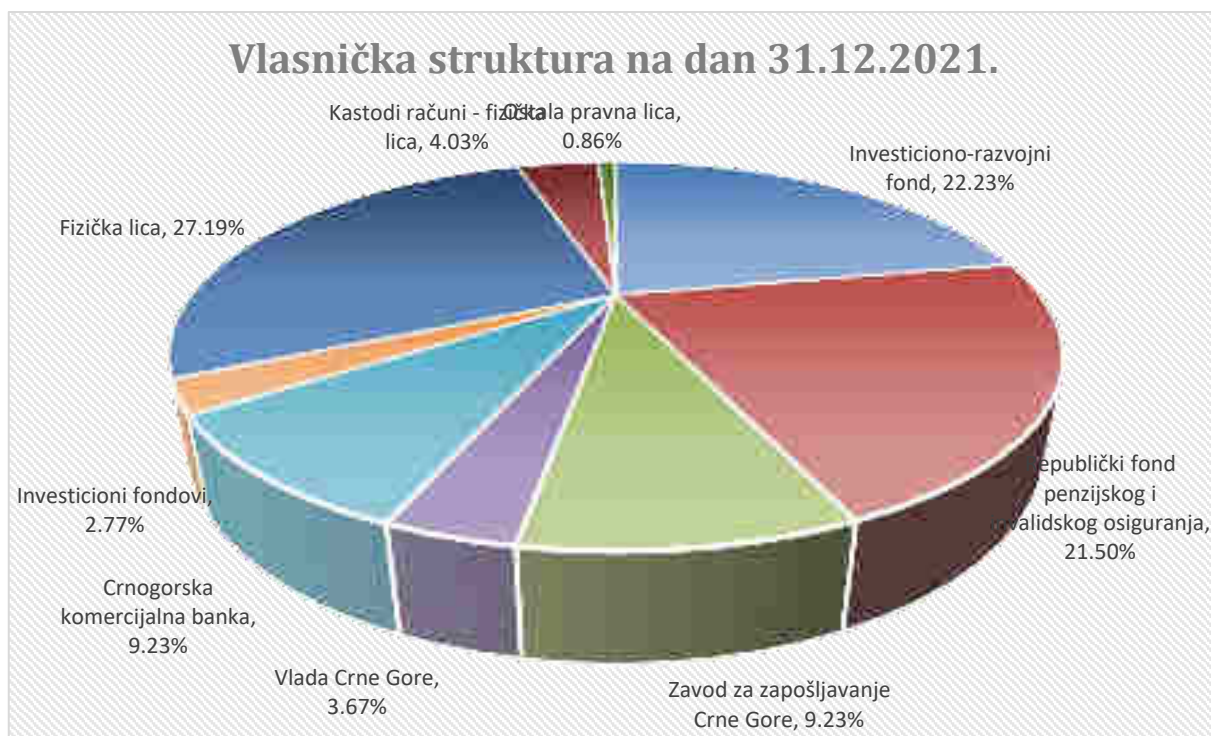
Kompanija takođe posjeduje dva restorana, više maloprodajnih objekata, a u okviru Vinskog puta omogućene su individualne i grupne posjete našoj vinariji.

Pregled flaširanih proizvoda:

1. Vina:
 1. Klasična linija
 1. Crnogorski Krstač
 2. Crnogorski Chardonnay
 3. Crnogorski Sauvignon
 4. Crnogorski Rose
 5. Crnogorski Vranac
 6. Crnogorski Merlot
 7. Crnogorski Cabernet
 8. Smederevka
 2. Pro corde
 1. Vranac Pro corde
 3. Premium
 1. Pro Anima Cardonnay sauvgnon
 2. Pinot blanc pro anima
 3. Luča
 4. Vladika
 5. Vranac Barique
 6. Chardonay Barique
 7. Medun
 8. Epoha
 9. Regina
 4. Selekcija
 1. Stari podrum
 2. Stari podrum zlatna berba
 3. Stari podrum Cabernet Souvynon 2012
 5. Ultra premium
 1. Vranac Rezerve
 2. Premier
 6. Kraljevska selekcija
 1. Kraljevski Krstač
 2. Kraljevski Vranac
 3. Kraljevski Val
 7. Vrhunska vina
 1. Malvazija
 2. Šipčanik cuvee
 3. Kratošija
2. Pjenušava vina
 1. Ekstra suvi Val
 2. Polusuvi Val
 3. Val Rose
3. Rakije
 1. Lozova rakija
 2. Prvijenac
 3. Kruna
 4. Voćna rakija breskva
 5. Kraljevska Kruna
4. Maslinovo ulje

1.4. Vlasništvo i struktura kapitala na 31.12.2021.

AKCIONARI	Kapital	Strukt.u %	Broj akcija
Investiciono – razvojni fond	20,372,538 €	22.23%	39,844,589
Republički fond penzijskog i invalid.osiguranja	19,701,015 €	21.50%	38,531,225
Zavod za zapošljavanje RCG	7,817,625 €	8.53%	15,289,703
Vlada Crne Gore	3,361,148 €	3.67%	6,573,730
Crnogorska komercijalna banka a.d.	8,458,570 €	9.23%	16,543,262
Investicioni fondovi	2,542,355 €	2.77%	4,972,335
Fizička lica	24,924,700 €	27.19%	48,747,702
Kastodi računi - fizička lica	3,690,148 €	4.03%	7,217,188
Ostala pravna lica	785,489 €	0.86%	1,536,259
UKUPNO:	91,653,589 €	100.00%	179,255,993

Broj akcija: 179.255.993

Nominalna vrijednost jedne akcije iznosi 0,5113 €

Vrijednost akcijskog kapitala na dan 31.12.2019. god. iznosi 91.653.589 €

1.5. Organizaciona struktura

1.6. Skupština akcionara, Odbor direktora i izvršni direktor

Kompanija je 2002. godine formirana kao akcionarsko društvo. Najviši organ kompanije je Skupština akcionara. Na redovnoj godišnjoj sjednici Skupštine akcionara, koja se održava svake godine krajem juna u periodu oko dana firme (25.jun), akcionari imenuju i razrješavaju članove Odbora direktora, biraju nezavisnog revizora, usvajaju godišnji izvještaj o poslovanju i izvještaj revizora, odlučuju o raspodjeli dobiti i donose druge važne odluke i akte vezane za poslovanje kompanije, koje su u njihovom domenu odlučivanja.

Sve akcije kompanije su obične akcije koje vlasnicima daju ista prava. Akcije se kotiraju na Montenegro berzi na A listi.

Odbor direktora ima sedam članova koje Skupština akcionara bira na period od jedne godine. Struktura Odbora direktora u 2021. godini je bila sljedeća:

U prvom kvartalu godine

Prof. dr. Božo Mihailović, predsjednik
Dušan Perović, član
mr Đorđije Rajković, član
Boban Melović, član
Sead Šahman, član
Veselin Orlandić, član
Vladan Dulović, član
mr Zoran Senić, član
mr Nikola Perišić, član

U preostala tri kvatala

mr Nebojša Vuksanović, predsjednik
mr Snježana Pavićević, član
mr Miloš Popović, član
Marija Nikčević, član
Darko Rašović, član
Boris Boričić, član
mr Nikola Perišić, član

1.7. Korporativno upravljanje

Kompanija primjenjuje kodeks korporativnog upravljanja, kojim su postavljeni principi koji imaju za cilj unapređenje ekonomske efikasnosti, rasta i razvoja kompanije. Osnovi cilj je uvođenje dobrih poslovnih običaja i uspostavljanje visokih standarda u domenu upravljanja kompanijom. Na taj način se stvara sistem kontrole rada rukovodstva kompanije i zaštite akcionara, kako bi se korišćenje resursa kompanije učinilo efikasnijim, i ujedno učvrstilo povjerenje javnosti u poslovanje i rad kompanije.

1.8. Cilj

Jedan od imperativa poslovanja naše kompanije je da budemo najbolji u onome što radimo, u svim aspektima poslovanja. Nastojimo da ovo pravilo ispunjavamo od ponašanja prema i među zaposlenima do krajnjih potrošača, kako u proizvodnim procesima tako i u plasmanu i kompletnom sistemu djelatnosti. Kako bi ispoštovali sve što se očekuje od jedne uspješne i odgovorne kompanije, od prvog dana poslovanja, odlučili smo da poštujemo sve standarde u sistemu proizvodnje i usluga. Insistiramo na održivosti, kvalitetu svih naših proizvoda kao i zadovoljstvu potrošača, odgovarajući na sve izazove savremenog doba kao i budućeg vremena.

1.9. Misija

Kompanija „13jul-Plantaže“ domaćinski i znalački upravlja kapitalom naših akcionara, uz poštovanje dugoročnih interesa potrošača, klijenata, zaposlenih, ekološkog okruženja i društvene zajednice kojoj pripada. Svjetski kvalitet proizvoda kojim smo zadobili lojalnost potrošača uvijek će se njegovati i unapredjivati. Mi želimo da kao i do sada budemo omiljeni proizvođači i tržišni lideri, a naši proizvodi dostojni predstavnici Crne Gore u svijetu.

1.10. Vizija

Naša vizija opisuje ono što mi jesmo i što želimo da postignemo, to jest standarde kojima mjerimo naše odluke i akcije. Naša vizija je da budemo moderno, inovativno i efikasno preduzeće koje pruža vrhunsku uslugu i doprinosi višem kvalitetu života naših klijenata.

5. ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA

U nastavku je pregled pozicija Bilansa stanja i Bilansa uspjeha za posljednje 4 godine:

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI - BILANS STANJA					
POZICIJA	Redni Broj	2018	2019	2020	2021
A K T I V A					
A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	001	0 €	0 €	0 €	0 €
B. STALNA IMOVINA (003+004+005+009)	002	76,141,872 €	76,852,600 €	74,591,198 €	410,990,079 €
I. GOODWILL	003	0 €	0 €	0 €	0 €
II. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004	14,826 €	15,602 €	13,837 €	31,822 €
III. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (006+007+008)	005	72,282,921 €	73,749,155 €	72,355,159 €	408,902,891 €
1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006	53,832,754 €	55,296,940 €	53,478,859 €	387,232,006 €
2. Investicione nekretnine	007	0 €	0 €	0 €	0 €
3. Biološka sredstva	008	18,450,167 €	18,452,216 €	18,876,299 €	21,670,885 €
IV. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011+012)	009	3,844,124 €	3,087,842 €	2,222,203 €	2,055,366 €
1. Učešća u kapitalu	010	3,840,847 €	2,427,594 €	1,717,307 €	1,705,823 €
2. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	011	0 €	0 €	0 €	0 €
3. Ostali dugoročni finansijski plasmani	012	3,277 €	660,248 €	504,895 €	349,543 €
C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	013	0 €	0 €	317,538 €	1,121,721 €
D. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	014	0 €	0 €	0 €	0 €
E. OBRтна SREDSTVA	015	66,995,937 €	68,399,859 €	59,615,292 €	53,292,573 €
I. ZALIHE	016	48,289,960 €	48,451,441 €	51,797,511 €	47,841,255 €
II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (018 do 022)	017	18,705,977 €	19,948,419 €	7,817,782 €	5,451,319 €
1. Potraživanja	018	15,775,888 €	15,737,450 €	5,969,561 €	5,210,112 €
2. Potraživanja za više plaćeni porez na dobitak	019	0 €	0 €	0 €	0 €
3. Kratkoročni finansijski plasmani	020	1,469,605 €	1,607,620 €	1,664,181 €	174,352 €
4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	021	1,139,839 €	1,622,172 €	157,338 €	49,320 €
5. Porez na dodatu vrijednost i AVR	022	320,644 €	981,177 €	26,702 €	17,534 €
F. UKUPNA AKTIVA (001+002+013+014+015)	023	143,137,809 €	145,252,459 €	134,524,029 €	465,404,373 €
P A S I V A					
A. KAPITAL (102 do 109)	101	109,647,146 €	109,210,462 €	89,894,644 €	386,696,054 €
I. OSNOVNI KAPITAL	102	91,653,589 €	91,653,589 €	91,653,589 €	91,653,589 €
II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	103	0 €	0 €	0 €	0 €
III. REZERVE	104	7,152,703 €	6,847,125 €	6,408,022 €	6,435,433 €
IV. POZITIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI DOBICI	105	499,734 €	215,738 €	215,738 €	317,376,377 €
V. NEGATIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI GUBICI	106	-2,240 €	-5,763 €	-5,763 €	0 €
VI. NERASPOREDJENA DOBIT	107	10,343,360 €	10,499,772 €	10,499,772 €	10,499,772 €
VII. GUBITAK	108	0 €	0 €	18,876,715 €	39,269,117 €
VIII. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE I OTKUPLJENI SOPSTVENI UDJEI	109	0 €	0 €	0 €	0 €
B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (111+112)	110	13,429,215 €	15,143,719 €	19,291,431 €	14,808,314 €
I. DUGOROČNA REZERVISANJA	111	325,101 €	335,374 €	3,720,363 €	1,731,811 €
II. DUGOROČNE OBAVEZE (113+114)	112	13,104,114 €	14,808,344 €	15,571,069 €	13,076,503 €
1. Dugoročni krediti	113	10,851,470 €	13,240,840 €	15,362,992 €	12,942,637 €
2. Ostale dugoročne obaveze	114	2,252,644 €	1,567,504 €	208,077 €	133,866 €
C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	115	2,420,500 €	2,511,516 €	2,736,550 €	34,199,395 €
D. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (117+124)	116	17,876,493 €	18,386,763 €	22,601,403 €	29,700,609 €
I. KRATKOROČNE OBAVEZE (118 do 123)	117	17,876,493 €	18,386,763 €	22,601,403 €	29,700,609 €
1. Kratkoročne finansijske obaveze	118	8,155,061 €	8,549,488 €	7,580,585 €	9,658,917 €
2. Obaveze po osnovu sredstava namijenjenih prodaji	119	0 €	0 €	0 €	0 €
3. Obaveze iz poslovanja	120	6,227,887 €	6,061,162 €	6,302,554 €	6,827,173 €
4. Ostale kratkoročne obaveze i PVR	121	2,995,503 €	3,265,852 €	8,432,495 €	11,820,280 €
5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	122	121,484 €	287,785 €	244,501 €	1,352,150 €
6. Obaveze po osnovu poreza na dobit	123	376,558 €	222,476 €	41,269 €	42,089 €
II. KRATKOROČNA REZERVISANJA	124	0 €	0 €	0 €	0 €
E. UKUPNA PASIVA (101+110+115+116)	125	143,373,354 €	145,252,459 €	134,524,029 €	465,404,373 €

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU - BILANS USPJEHA						
Redni broj	Pozicija	Redni Broj	2018	2019	2020	2021
I	POSLOVNI PRIHODI (202 do 206)	201	30,425,542 €	29,563,343 €	21,511,711 €	19,201,357 €
1	Prihodi od prodaje	202	29,321,251 €	29,086,865 €	18,023,391 €	22,961,133 €
2	Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	203	0 €	355,975 €	158,129 €	212,863 €
3	Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	204	1,057,314 €	41,481 €	3,257,488 €	0 €
4	Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	205	0 €	0 €	0 €	-4,158,170 €
5	Ostali poslovni prihodi	206	46,978 €	79,022 €	72,703 €	185,531 €
II	POSLOVNI RASHODI (208 do 212)	207	28,313,528 €	30,308,540 €	31,554,605 €	25,697,045 €
1	Nabavna vrijednost prodate robe	208	328,281 €	437,999 €	338,558 €	216,404 €
2	Troškovi materijala	209	8,115,350 €	9,067,063 €	7,717,860 €	8,558,939 €
3	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	210	13,699,844 €	14,581,020 €	11,831,255 €	10,505,056 €
4	Troškovi amortizacije i rezervisanja	211	2,927,797 €	3,172,006 €	8,347,144 €	3,383,385 €
5	Ostali poslovni rashodi	212	3,242,257 €	3,050,451 €	3,319,787 €	3,033,262 €
A	POSLOVNI REZULTAT (201-207)	213	2,112,014 €	-745,197 €	-10,042,894 €	-6,495,688 €
I	FINANSIJSKI PRIHODI	214	127,927 €	193,256 €	34,366 €	48,910 €
II	FINANSIJSKI RASHODI	215	969,436 €	1,124,489 €	1,639,906 €	1,789,135 €
B	FINANSIJSKI REZULTAT (214 - 215)	216	-841,509 €	-931,233 €	-1,605,539 €	-1,740,225 €
I	OSTALI PRIHODI	217	2,854,254 €	3,764,221 €	472,508 €	1,001,932 €
II	OSTALI RASHODI	218	1,443,184 €	1,617,887 €	7,793,294 €	12,962,705 €
C	REZULTAT IZ OSTALIH AKTIVNOSTI (217-218)	219	1,411,070 €	2,146,333 €	-7,320,785 €	-11,960,772 €
D	REZULTAT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA (213+216+219)	220	2,681,574 €	469,904 €	-18,969,219 €	-20,196,686 €
E	NETO REZULTAT POSLOV. KOJE JE OBUSTAVLJENO	221	0 €	0 €	0 €	0 €
F	REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA (220+221)	222	2,681,574 €	469,904 €	-18,969,219 €	-20,196,686 €
G	DRUGE STAVKE REZULTATA /POVEZANE SA KAPITALOM/ (224 do 228)	223	0 €	0 €	0 €	0 €
1	Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu fin. sredstava raspoloživih za prodaju	224	0 €	0 €	0 €	0 €
2	Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme	225	0 €	0 €	0 €	0 €
3	Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu učešća u kapitalu pridr. društava	226	0 €	0 €	0 €	0 €
4	Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu aktuarskih dobitaka (ili gubitaka)	227	0 €	0 €	0 €	0 €
5	Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine	228	0 €	0 €	0 €	0 €
H	PORESKI RASHOD PERIODA (230+231)	229	258,860 €	313,492 €	-92,504 €	195,716 €
1	Tekući porez na dobit	230	208,747 €	222,476 €	0 €	821 €
2	Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	231	50,114 €	91,016 €	-92,504 €	194,895.62
I	NETO REZULTAT (222+223-229)	232	2,422,714 €	156,412 €	-18,876,715 €	-20,392,402 €
J	ZARADA PO AKCIJI					
1	Osnovna zarada po akciji	233	0.0135 €	0.0009 €	-0.1053 €	-0.1138 €
2	Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	234				

Racio pokazatelji

Finansijski pokazatelji su najčešći i široko rasprostranjeni alati koji se koriste za analizu finansijskog stanja preduzeća. U nastavku su dati pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, ekonomičnosti i profitabilnosti.

Pokazatelji likvidnosti

Tekuća likvidnost	2018	2019	2020	2021
<i>Angažovana obrtna sredstva</i>	66,995,937	68,399,859	59,615,292	53,292,573
<i>Tekuće obaveze</i>	17,876,493	18,386,763	22,601,403	29,700,609
Angažovana obrtna sredstva / Tekuće obaveze	3.75	3.72	2.64	1.79

Dugoročna likvidnost	2018	2019	2020	2021
<i>Angažovana osnovna sredstva</i>	76,141,872	76,852,600	74,591,198	410,990,079
<i>Angažovana obrtna sredstva</i>	66,995,937	68,399,859	59,615,292	53,292,573
<i>Dugoročne obaveze</i>	13,104,114	14,808,344	15,571,069	13,076,503
<small>(Angažovana osnovna sredstva + Angažovana obrtna sredstva) / Dugoročne obaveze</small>	10.92	9.81	8.62	35.51

Pokazatelji zaduženosti

Koeficijent zaduženosti	2018	2019	2020	2021
<i>Ukupne obaveze</i>	30,980,607	33,195,107	38,172,472	42,777,112
<i>Ukupna imovina</i>	143,137,809	145,252,459	134,524,029	465,404,373
Ukupne obaveze/ Ukupna imovina	0.22	0.23	0.28	0.09

Koeficijent finansijskog leveridža	2018	2019	2020	2021
<i>Ukupne obaveze</i>	30,980,607	33,195,107	38,172,472	42,777,112
<i>Ukupan kapital</i>	109,647,146	109,210,462	89,894,644	386,696,054
Ukupne obaveze / Ukupan kapital	0.28	0.30	0.42	0.11

Faktor zaduženosti	2018	2019	2020	2021
<i>Ukupne obaveze</i>	30,980,607	33,195,107	38,172,472	42,777,112
<i>Neraspoređena dobit</i>	10,343,360	10,499,772	10,499,772	10,499,772
<i>Amortizacija</i>	2,927,797	3,172,006	8,347,144	3,383,385
Ukupne obaveze / (Zadržana dobit + Amortizacija)	2.33	2.43	2.03	3.08

Pokazatelji ekonomičnosti

Ekonomičnost	2018	2019	2020	2021
<i>Ukupni prihodi</i>	33,407,724	33,520,820	22,018,585	20,252,199
<i>Ukupni rashodi</i>	30,726,149	33,050,916	40,987,804	40,448,885
Ukupni prihodi / Ukupni rashodi	1.09	1.01	0.54	0.50

Ekonomičnost redovnog poslovanja	2018	2019	2020	2021
<i>Poslovni prihodi</i>	30,425,542	29,563,343	21,511,711	19,201,357
<i>Poslovni rashodi</i>	28,313,528	30,308,540	31,554,605	25,697,045
Poslovni prihodi / Poslovni rashodi	1.07	0.98	0.68	0.75

Pokazatelji profitabilnosti

EBIT	2018	2019	2020	2021
<i>Rezultat prije oporezivanja</i>	2,681,574	469,904	-18,969,219	-20,196,686
<i>Rashodi kamata</i>	709,775	480,938	672,218	1,789,135
Rezultat prije oporezivanja+ rashodi	3,391,349	950,842	-18,297,000	-18,407,551

EBITDA	2018	2019	2020	2021
<i>Rezultat prije oporezivanja</i>	2,681,574	469,904	-18,969,219	-20,196,686
<i>Rashodi kamata</i>	709,775	480,938	672,218	1,789,135
<i>Amortizacija i rezervisanja</i>	2,927,797	3,172,006	8,347,144	3,383,385
stalna imovina/(Kapital+ Dug. Obaveze)	6,319,146	4,122,848	-9,949,856	-15,024,166

6. DRUŠTVENA ODGOVORNOST

3.1. Mjere zaštite životne sredine

Usljed sve strožijih zakonskih zahtjeva, razvoja ekonomskih i drugih mjera za unapređenje zaštite životne sredine i zaštite zdravlja korisnika naših proizvoda, kao i rasta brige zainteresovanih strana, rukovodstvo je donijelo odluku da uvede sistem upravljanja zaštitom životne sredine i uvelo Poslovnik o zaštiti životne sredine u cilju unaprijeđenja odnosa prema sredini u kojoj naše preduzeće i njegovi zaposleni žive i rade.

Sistem upravljanja zaštitom životne sredine je uspostavljen u skladu sa zahtjevima standarda *ISO 14001:2004 - Sistemi upravljanja zaštitom životne sredine - Zahtjevi sa uputstvom za primjenu*.

Kompanija dokumentuje, primjenjuje, i održava sistem upravljanja zaštitom životne sredine u cilju sprječavanja i smanjenja zagađenja životne sredine i usaglašavanja svoga sistema sa svim zahtjevima standarda za upravljanje zaštitom životne sredine, zahtjevima iz zakona i propisa i zahtjeva zainteresovanih strana.

Menadžment kompanije je definisao Politiku zaštite životne sredine, koja je jedinstveno utvrđena na nivou preduzeća i sa njom upoznati svi zaposleni u preduzeću kao i sve interne zainteresovane strane.

Politika zaštite životne sredine predstavlja osnovu za planiranje poboljšanja zaštite životne sredine kao i za uspostavljanje posebnih ciljeva i programa upravljanja zaštitom životne sredine.

Najviše rukovodstvo u „13. jul – Plantaže“ a.d. opredijeljeno je za neprekidno unaprijeđenje sistema upravljanja zaštitom životne sredine u skladu sa zahtjevima standarda ISO 14001: 2004.

Svi zaposleni u „13. jul – Plantaže“ a.d. su opredijeljeni i djeluju na sprječavanju i eliminisanju zagađivanja životne sredine i u tom cilju:

1. *Identifikuju sve aspekte životne koji imaju ili mogu imati uticaj na životnu sredinu u cilju sprječavanja zagađivanja životne sredine;*
1. *Obavljaju svoje poslovne aktivnosti u skladu sa odgovarajućim zakonima, propisima i drugim zahtjevima o zaštiti životne sredine;*
2. *Definišu i sprovode pravila organizacije koja nisu predviđena zakonskim propisima, a u cilju poboljšanja sistema upravljanja zaštitom životne sredine;*
1. *Obučavaju da preventivno djeluju u sprječavanju zagađivanja, štednji resursa i da stalno poboljšavaju sistem zaštite životne sredine;*
1. *Štede resurse i energiju, smanjuju ili eliminišu upotrebu štetnih materija i kontrolisano postupaju sa otpadom;*
1. *Razmatraju mišljenja i sugestije svih zainteresovanih strana i preduzimaju odgovarajuće mjere u cilju unaprijeđenja zaštite životne sredine;*
1. *Informišu poslovne partnere i druge zainteresovane strane o sopstvenom opredjeljenju za zaštitu životne sredine.*

Prilikom identifikacije i vrijednovanja aspekata životne sredine, u „13. jul – Plantaže“ a.d. se razmatraju sljedeće opšte grupe aspekata životne sredine:

1. Emisije u vazduh;
2. Ispuštanja u vodu: otvorene vodotokove i tehnološku, atmosfersku i fekalnu kanalizaciju;
3. Ispuštanje u zemljište;
4. Korišćenje resursa: sirovina, vode, električne energije, pare i drugih prirodnih resursa;
5. Uticaj otpadnih i opasnih materija,
6. Angažovana i emitovana energije: toplote, radijacije, buke, vibracija,
7. Incidentne situacije i udesi pri kojim može doći do značajnih aspekata na životnu sredinu,
8. Žalbe zainteresovanih strana

Kompanija je izradila program preventivnih mjera u cilju povećanja nivoa zaštite imovine i poslovanja kompanije.

Preventivne pripreme predstavljaju efikasan odgovor na bilo koju od naprijed navedenih pojava, uključujući i spremnost na brzo reagovanje na pojave prirodnih katastrofa.

Preventivne mjere se implementiraju kroz sljedeće aktivnosti: fizička zaštita, preventivno tehničke mjere obezbjeđenja, zaštita od požara ili protivpožarna zaštita i sanitarno tehničke, biološke i hemijske mjere obezbjeđenja sopstvenih resursa a samim tim i uticaja i zaštite životne sredine i okoline.

Kompanija je instalirala kotao na biomasu 2018. godine i nalazi se u fazi dvogodišnjeg probnog rada kada se dokazuju performanse rada instaliranog rješenja. Za sada je:

1. izvršena potpuna supstitucija korišćenja lož ulja i mazuta sagorijevanjem drvene sječke koja nastaje zimskom rezidbom vinove loze,
2. smanjena emisija CO₂,
3. iskorišćen pepeo koji nastaje sagorijevanjem drvene sječke kao đubrivo prilikom podizanja novih zasada,
4. postignuta jednovremenost rada svih potrošača toplotne energije RJ „Prerada“ na nivou 100% čime je dostignut nivo dodatne energetke uštede.

Projekat je zaključno sa 2019. godinom dao očekivane rezultate, te su postavljeni parametri u potpunosti dokazani kako kroz ekološke standarde, tako i finansijske rezultate.

Kompanija je u fazi pripreme realizacije projekta tretmana tehnoloških otpadnih voda, kao jednog od ključnih preostalih ekoloških problema. Naime, urađenim hemijskim analizama uzoraka otpadnih voda, jasno je prikazano da su vode dominantno organski zagađene uz znatno manji nivo hemijske potrošnje kiseonika od onog koji je anticipiran. Stoga, izvedeni su zaključci:

1. da će se 90% otpadnih voda usmjeravati prema vinogradima kompanije, te dio vode koristiti za proces kompostiranja, a dio kada HPK dosegne zakonski dozvoljen nivo za nalivanje matičnih zasada,
2. da će se čvrsta materija mehanički odvajati od tečne i koristiti kao dobra osnova za proizvodnju komposta,
3. da će 10% voda opteretiti kapaciteta novog kolektora koji se gradi na nivou opštine Podgorica.

Prethodne godine su realizovane sljedeće aktivnosti iz ovog projekta:

4. sprovedena i završena kampanja mjerenja količina i kvaliteta otpadnih voda,
5. završen je projekat kompostiranja otpada koji nastaje od otpada redovnih kompanijskih aktivnosti,
6. završen Glavni projekat za odvajanje atmosferskih voda,
7. završen Glavni projekat za instaliranje nove tehnološke kanalizacije i dimenzinisanu postrojenje za predtretman.

Investicione aktivnosti na ovom projektu će biti nastavljene po izlasku kompanije iz krize i finansijskog oporavka u toku 2023. godine. Dalje, investicione aktivnosti koje su planirane u dijelu energetske efikasnosti i ušteda u potrošnji električne energije će biti nastavljena u toku narednih nekoliko godina.

3.2. Društveno odgovorno poslovanje

Društvena odgovornost kompanije se ogleda kroz dvije dimenzije:

1. Interna dimenzija:

1. Upravljanje ljudskim resursima – kako privući i zadržati zaposlene koji posjeduju odgovarajuće znanje i vještine za rad; edukacija zaposlenih,
2. Zdravlje i sigurnost na poslu – pomoć za liječenje, životno osiguranje, osiguranje od nesreće
3. Eksterna dimenzija:
4. Lokalna zajednica – zaštita životne sredine, zapošljavanje ljudi sa invaliditetom, sponzorisanje lokalnih sportskih klubova, kulturnih manifestacija i sl.
5. Odnosi sa potrošačima i dobavljačima – povjerenje, fer odnosi, poštovanje želja i potreba partnera
6. Poštovanje ljudskih prava – poštovanje radnih standarda i radnog prava, transparentno poslovanje

Interna dimenzija

U realizaciji aktivnosti definisanih Planom i programom rada za 2021. godinu bilo je angažovano oko 605 stalno zaposlenih i preko 1.200 radnika na sezonskim poslovima, o kojima je kompanija vodila posebnu brigu, unapređujući njihov životni standard i kvalitet života, kroz pojačanu zaštitu na radu, permanentnu edukaciju, socijalnu politiku, i sl.

Ulaganje u edukaciju zaposlenih je nužno za razvoj kompanije. Vršena je dalja edukacija zaposlenih kroz seminare, konferencije i kongrese iz svih oblasti kao što su:

- Ekonomija i finansije,
- Poresko i carinsko poslovanje,
- HR, ljudski resursi,
- Proizvodnja (vinogradarstvo, tehnologija vina),
- Marketinga i prodaja,
- Edukacija o vinskoj kulturi,
- Zaštita životne sredine

Eksterna dimenzija

Kompanija je u 2021. godini izdvojila je 3256,19 za donacije i sponzorstva. Struktura je prikazana na sljedećem grafikonu:

7. PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ

U 2021. godini realizovano je preko 1,5 mil.€ investicija:

R.br.	Opis	Iznos
1	Podizanje zasada vinograda i ,aslina	1.031.918,31
2	Oprema	480.964,48
3	Građevinski radovi	209.107,35
	UKUPNO:	1.721.990,14

Kada je u pitanju dalji razvoj, kompanija ima jasnu viziju kroz investiciona ulaganja za period od 5 godina, kako kroz ulaganja u obnovu vinogradarskih i voćarskih površina, tako i rekonstrukciju postojećih i izgradnju novih objekata, zamjenu dotrajale opreme i instalaciju novih ekonomičnih i efikasnijih rješenja.

Strategija obnove vinograda i voćnjaka je planirana za narednih 5 godina, i kako slijedi:

8. znavljanje vinograda (vinskih sorti) godišnje na površini ne manjoj od 50 hektara,
9. znavljanje preostalih površina voćnjaka (breskve i nektarine) na površini od 40 hektara dinamikom po 20 hektara godišnje,
10. širenje vinogradarskih površina (stonih sorti) na površini od 50 hektara,
11. širenje zasada maslina na površini od 50 hektara dinamikom po 15 hektara godišnje,
12. ispitivane mogućnosti iskorišćenja površina van opština Podgorica za sadnju novih voćarskih kultura (trešnja, lješnik i orah) na površini ne manjoj od 20 hektara.

Investiciona ulaganja kompanije prethodne godine su svedena na nužna obnavljanja vinograda i rekonstrukcije objekata. Ova praksa će biti nastavljena i u 2022. godini i do oporavka kompanije iz trenutne finansijske krize. Nužnost investicionog ulaganja je vaezana

za održivo poslovanje kompanije, te je ova obaveza za naredne godine treba nadoknaditi i tekuće godine.

Prethodnih godina kompanija je imala tendenciju obnove stare mehanizacije, opreme i građevinskih objekata. Kontinuitet obnove će se nastaviti i narednih godina i na način koji je predstavljen sljedećom tabelom:

Planirana investicijska ulaganja za 2022. godinu

R.br.	Opis investicije	Kom	Jedinična cijena	Ukupno bez PDV-a	PDV	Ukupno sa PDV-om
RJ "Vinogradarsko-voćarska" proizvodnja						
1	Kombajn za berbu grožđa	1	130,000.00	130,000.00	27,300.00	157,300.00
2	Traktor New Holland T4 110N	1	45,000.00	45,000.00	9,450.00	54,450.00
3	Regeneracija bunara B4 i B17	1	36,000.00	36,000.00	7,560.00	43,560.00
4	Atomizer	6	6,000.00	36,000.00	7,560.00	43,560.00
5	Krčenje starih zasada vinove loze	1	23,800.00	23,800.00	4,998.00	28,798.00
6	Radovi na sanaciji spavaona na obj. B-7, B-9 i CED	1	10,000.00	10,000.00	2,100.00	12,100.00
7	Nabavka GFF 677 podloge	1	8,000.00	8,000.00	1,680.00	9,680.00
8	Rekonstrukcija mokrog čvora - OM Tuzi	1	5,000.00	5,000.00	1,050.00	6,050.00
9	Voćarske platforme	2	1,250.00	2,500.00	525.00	3,025.00
Ukupno za RJ "Vinogradarsko-voćarska" proizvodnja				296,300.00	62,223.00	358,523.00
RJ Prerada						
1	Reparacija sistema za destilaciju Frili	set	130,000.00	130,000.00	27,300.00	157,300.00
2	Sud za toplu vodu	1	50,000.00	50,000.00	10,500.00	60,500.00
3	Barici	165	606.06	100,000.00	21,000.00	121,000.00
4	Tank za fermentaciju	1	25,000.00	25,000.00	5,250.00	30,250.00
5	Pumpa za pretakanje vina	2	15,000.00	30,000.00	6,300.00	36,300.00
6	Inoks sudovi za pripremu enoloških sredstava	2	3,000.00	6,000.00	1,260.00	7,260.00
7	Priključci za mješalice	20	250.00	5,000.00	1,050.00	6,050.00
8	Regeneracija bunara	2	16,000.00	32,000.00	6,720.00	38,720.00
9	Kavezi za šampanjske boce	75	200.00	15,000.00	3,150.00	18,150.00
10	Sistem za regulisanje pH vrijednosti kljuka	1	100,000.00	100,000.00	21,000.00	121,000.00
11	Zatvaranje skladišta za biomasu i izrada vrata	set	6,000.00	6,000.00	1,260.00	7,260.00
12	Transporter za pretovar pepela	1	8,000.00	8,000.00	1,680.00	9,680.00
13	Mašina za struganje i glodanje	1	40,000.00	40,000.00	8,400.00	48,400.00
14	Oprema za radionice	set	15,000.00	15,000.00	3,150.00	18,150.00
15	Kontejner za smještaj radnika	1	8,000.00	8,000.00	1,680.00	9,680.00
16	Pneumatska četka za kotlovske cijevi	1	4,000.00	4,000.00	840.00	4,840.00
17	Zaštita na rasklopištu	set	70,000.00	70,000.00	14,700.00	84,700.00
Ukupno za RJ Prerada				644,000.00	135,240.00	779,240.00
Sektor prodaje i marketinga						
1	Postavljanje tende - Restoran "13.Jul"	set	70,000.00	70,000.00	14,700.00	84,700.00
2	Postavljanje rasvjete na parking - Restoran "13.Jul"	set	6,000.00	6,000.00	1,260.00	7,260.00
3	Parking rampa - Restoran „13 Jul“	1	3,000.00	3,000.00	630.00	3,630.00
Ukupno za Sektor prodaje i marketinga				79,000.00	16,590.00	95,590.00
Sektor nabavke i logistike						
1	Viljuškari	2	30,000.00	60,000.00	12,600.00	72,600.00
2	Električni paletar	1	10,000.00	10,000.00	2,100.00	12,100.00
3	Robot za strečovanje	1	7,000.00	7,000.00	1,470.00	8,470.00
4	Skladište za opasne materije	1	17,000.00	17,000.00	3,570.00	20,570.00
Ukupno za Sektor nabavke i logistike				94,000.00	19,740.00	113,740.00
UKUPNO ZA SVE				1,113,300.00	233,793.00	1,347,093.00

Planiran je i razvoj novih proizvoda, kao i obezbjeđivanje neophodne infratrukture u cilju obezbjeđivanja kvaliteta proizvoda:

13. instalacija linije za preradu maslina i proizvodnju maslinovog ulja. Intezivna sadnja maslina će dati neophodnu isplativnost po pitanju količina ubranog voća i potencijala proizvodnje maslinovog ulja,
14. proizvodnja pjenušavnog vina charmat metodom – povećanje proizvodnje pjenušavog vina,
15. proizvodnja komposta.

16. PODACI O AKTIVNOSTIMA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA

Kompanija je prepoznala značaj naučnih istraživanja za razvoj inovativnosti i kompetitivnosti i predstavlja pozitivan primjer povezivanja nauke i privrede. Od 2011. godine posjeduje licencu za obavljanje naučno-istraživačke djelatnosti u oblasti poljoprivrede. Aktivnostima koje se realizuju nizom naučnih projekata u oblasti vinogradarstva, vinarstva i voćarstva doprinosi se razvoju i boljem pozicioniranju vinogradarsko-vinarske proizvodnje, raznovrsnijoj, bogatijoj i kvalitetnijoj ponudi naših vina, razvoju i širenju vinske kulture i vinogradarsko vinarskog turizma. Sektor za razvoj naše kompanije do sada je realizovao više od 20 nacionalnih i internacionalnih projekata. Projekti su finansirani od stane kompanije, a sufinansirani su i u okviru različitih evropskih poziva i programa.

Istraživački i razvojni projekti nastavljani su u 2021. godini i bili su usmjereni na:

1. **Ispitivanje i poboljšanje kvaliteta autohtonih sorti vinove loze (klonska selekcija) i unapređenje kvaliteta proizvodnje loznog sadnog materijala u kompaniji (proizvodnja sertifikovanog sadnog materijala).** Kao rezultat višegodišnjeg rada na ovom projektu selekcionisano je i priznato 7 klonova autohtone sorte Vranac, koji svojim kvalitetom nadmašuju populaciju sorte. Kroz ovaj projekat stvorena je i stalno se povećava osnova za proizvodnju sertifikovanog sadnog materijala u kompaniji (dobar i kvalitetan kalem je temelj uspješne i ekonomične vinogradarsko – vinarske proizvodnje). Imajući u vidu da dobar i kvalitetan kalem predstavlja temelj uspješne i ekonomične vinogradarsko – vinarske proizvodnje, u 2020. godini nastavljeno je sa proširivanjem površina matičnog zasada sertifikovane kategorije klonova sorte Vranac.
2. **Rad na introdukciji i ispitivanju sorti i klonova vinove loze za razvoj novih proizvoda i unapređenje kvaliteta postojećih u proizvodnom asortimanu kompanije.**

Nastavljen je višegodišnji rad na introdukovanju klonova sorti i podizanju oglednih zasada u cilju ispitivanja njihovih agrobioloških i privredno-tehnoloških karakteristika u agroekološkim uslovima Ćemovskog polja radi dobijanja preporuke za njihovo dalje širenje u vinogradima kompanije. Od navedenih sorti očekuje se da mogu upotpuniti i poboljšati kvalitet naših vina, doprinijeti kreiranju novih proizvoda i na taj način obogatiti i poboljšati paletu naših proizvoda. U 2020. godini **na objektu Tuzi realizovana je sadnja 40,98ha** vinograda, sa visokokvalitetnim bijelim vinskim sortama i klonovima.

Vina sorti Kratošija i Smederevka su flaširana i kao novi proizvodi pripremljeni za puštanje u promet.

3. **Rad na transferu novih tehnologija i podizanju zasada stonih sorti vinove loze sa horizontalnim sistemom naslona i visokim uzgojnim oblicima (pergola-tendona).** Cilj projekta je poboljšanje prinosa i kvaliteta stonog grožđa i mogućnost postizanja ranijeg sazrijevanja grožđa za potrebe tržišta (postizanje bolje cijene i povećanje rentabilnosti proizvodnje stonog grožđa u kompaniji). U 2020. godini pored agrotehnike u zasadima sorti Kardinal (2,4 ha) i Muskat Italija (0,80 ha), ispitivane su agrobiološke i privredno-tehnološke karakteristika sorti na visokom uzgojnom obliku (horizontalni sistem naslona -tendona) u poredjenju sa zasadima sa istim sortimentom iste godine sadnje, na špaliru (vertikalni sistem gajenja ovih sorti -kordunica) vinogradima naše kompanije. Komparativna ispitivanja biće nastavljena i tokom naredne godine.

4. **Rad na daljoj karakterizaciji i valorizaciji genetičkih resursa vinove loze, kroz projekat "Genetski diverzitet vinove loze u Crnoj Gori".** Projekat koji se realizuje u saradnji sa Institutom za vinovu lozu i vino iz La Riohe, Logronjo, Španija, obuhvatio je istraživanje diverziteta autohtonih i odomaćenih sorti vinove loze koje se gaje u Crnoj Gori, utvrđivanje relacijskih odnosa između sorti (pedigre analiza) kao i izučavanje varijabilnosti populacije sorti. Uzorkovani su i najzanimljiviji već identifikovani čokoti sorte Kratošija, u cilju sekvencioniranja genoma ove sorte. Rezultati proučavanja su potvrdili da se crnogorsko vinogradarstvo bazira na porodici genetski povezanih sorti kao što je sorta kratošija, najstarije sorte vinove loze koja se gajila u Crnoj Gori. **Rezultatima ovih istraživanja naša kompanija i Crna Gora je dobila najmodernije genetske i genomske naučne činjenice za svoje specifično autohtono vinogradarstvo, što je presudno za naučnu, stručnu, razvojnu i marketinšku promociju ove strateške grane crnogorske poljoprivrede.**

5. PRIMJENA INFORMACIONIH TEHNOLOGIJA U VINOGRADARSKO-VINARSKOJ PROIZVODNJI

- Kako savremeno vinogradarstvo, voćarstvo i vinarstvo prati sve veća upotreba novih tehnologija, naše aktivnosti usmjerene su i u pravcu primjene informacionih tehnologija u vinogradarsko-voćarskoj i vinarskoj proizvodnji

U 2020. godini uključili smo se u sljedeće projekte digitalizacije koji se finansiraju iz evropskih fondova:

1. PILOT PROJEKAT „Optimizacija navodnjavanja vinove loze - precizno navodnjavanje - IrrigNet“ (2017 – u toku). Cilj projekta je optimizacija navodnjavanja i zalivne norme u cilju postizanja boljeg fiziološkog statusa samih biljaka, kao i smanjenja troškova navodnjavanja vinove loze.

2. HORIZONT 2020 „Izgradnja operativnog, inovativnog i održivog evropskog poljoprivredno-prehrambenog sektora“ DEMETER (2019-2023). Cilj projekta je voditi digitalnu transformaciju evropskog poljoprivredno-prehrambenog sektora na osnovu efikasne implementacije naprednih IoT (Internet of Things) tehnologija i pametne poljoprivrede, osiguravajući njegovu dugoročnu održivost i sljedljivost. Kako smo prepoznati kao kvalitetan i značajan partner u projektima digitalizacije, u okviru ovog projekta kompanija Pulverizadores Fede iz Španije se odlučila da) **ustupi našoj kompaniji besplatno na korišćenje.**

3. NACIONALNI PROJEKAT „Digitalna transformacija poljoprivrede i lanca snadbijevanja hranom - DIPOL“ (2019-2021). Ovaj projekat ima za cilj upotrebu najsavremenije informacione tehnologije za primjenu u poljoprivredi i lancu snadbijevanja hranom. U okviru projekta, na Čemovskom polju je postavljena meteorološka stanica, senzori za praćenje vlažnosti zemljišta i uređaji sa digitalnim klopama za praćenje prisustva i brojnosti štetočina.

4. ERASMUS PROGRAM „Jačanje primjene ICT tehnologija u poljoprivredi - VIRAL“ (2019-2022) predstavlja povezivanje akademskih i privrednih subjekata u cilju inteziviranja aktivnosti primjene ICT tehnologija u poljoprivredi. Konzorcijum čini 16 partnera iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Srbije, Slovenije, Rumunije i Holandije.

5. „Centar izvrsnosti za digitalizaciju procesa procjene mikrobiološke bezbjednosti hrane i identifikaciju parametara kvaliteta neophodnih za sertifikaciju autentičnosti hrane - FoodHub“ (2020-2024). U okviru ovog projekta naša kompanije će biti uključena u razvoj primjene biosenzora u proizvodnji koji će omogućiti rano otkrivanje štetnih mikroorganizama i doprinijeti poboljšanju kvalitetu proizvoda. U okviru projekta očekuje se razvoj metoda i protokola kojima će se dokazati autentičnost crnogorskih proizvoda (vina) i spriječiti falsifikovanje na tržištu.

6.NOVI PROJEKAT- HORIZONT 2020 „Sljedljivost u vinskoj industriji putem integrisanog obilježavanja tipičnosti, efekata zaštite zdravlja i organoleptičkih osobina - TRACEWINDU“ (2021-2025). Cilj razvoja tehnologija na projektu TRACEWINDU je poboljšanje produktivnosti vinograda korišćenjem novih kombinacija sredstava za zaštitu zasada, kao i analiza geografskog porijekla kako bi se osigurala sljedljivost i autentičnost vina.

6. MARKETING AKTIVNOSTI KOMPANIJE

AWC Vienna 2021 – International Wine Challenge

Na ovom takmičenju naša vina su osvojila čak 10 medalja, od kojih 3 zlatne i 7 srebrnih medalja.

BIWC Balcan International Wine Competition 2021

Na najvećem vinskom takmičenju u regionu, vina Plantaža su osvojila **osam priznanja**: dva dupla zlata, dvije zlatne, dvije srebrne medalje, jednu bronzanu, i najprestižniju nagradu Best of show Montenegro – za najbolje vino iz Crne Gore je proglašen Stari podrum Vranac 2013.

Decanter World Wine Awards 2021

Nove nagrade za naša vina su stigla iz Londona, na takmičenju Decanter World Wine Awards, gdje smo osvojili **2 srebrne medalje i pet bronzanih**.

Aer Rianta International Duty Free kompanija je 15. Aprila zvanično otvorila shop na aerodromu u Podgorici, dok je prodavnica na Tivatskom otvorena 10 juna. Kako su aerodromi strateški izuzetno bitni za pozicioniranje naših proizvoda i promociju brenda, veliki akcenat smo stavili na promociju premium vina, vinskog puta kroz sekundarne pozicije, light box,

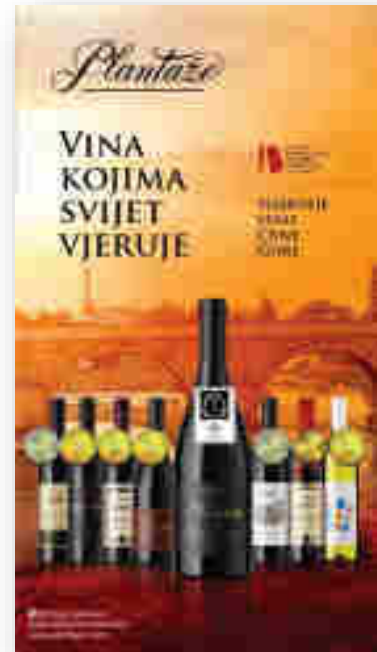

postavljanje reklamnog bureta i covera. U okviru ugovora koji imamo sa ARI-ijem (klasičan Ugovor za distributere), dogovoreno je dominantno učešće naših vina na polici (oko 70%), postavljanje 6 reklamnih covera na Podgoričkom aerodromu (na njima je reklama za Vinski put) i 4 covera na Tivatskom aerodromu.

Maslinovo ulje i Kratošiju smo zajedno promovisali kao relativno nove proizvode, a za ulje smo uradili i posebna gift pakovanja. Ponudu smo obogatili sa kutijama za : jednu flašu maslinovog ulja, za dvije flaše, i kutiju za vino i maslinovo ulje.

Premijum bijela i roze vina na akciji

Od 15.juna do 31. Avgusta smo odobrili akciju za 20% popusta na 6 premijum i bijelih vina, i za tu priliku je urađen flajer koji je distribuiran kroz HoReCa objekte širom Crne Gore, i naše maloprodaje.

Proslava britanske ambasade povodom rođendana kraljice

Uz gostujuću fregatu Kraljevske ratne mornarice Ričmond, Britanska ambasada je 07.06. upriličila proslavu Kraljičinog 95. rođendana, koji se slavi kao nacionalni praznik Ujedinjenog Kraljevstva. Ovom prilikom su Plantaže bile prijatelj večeri, i podržali smo događaj sa 50 flaša Vala, koji je služen kao zvanično piće na proslavi. Događaju su prisustvovali svi državni zvaničnici, a ambsadorka Velika Britanije se u svom obraćanju zahvalila našoj kompaniji na podršci.

U Porto Montenegro, u luksuznoj yacht marini Porto Montenegro, vinarija 13. jul Plantaže je prezentovala svoja premium vina u okviru sajma SuperWine 8.0.

Sajmu su prisustvovali brojni vinari (31 vinarija), ali i vlasnici i menadžeri renomiranih ugostiteljskih objekata, pa je naša kompanija iskoristila ovu priliku da im predstavi premium vina, kao i nagrađena vina sa poslednjeg BIWC takmičenja. Najveći akcenat smo stavili na bijela i rose premium vina, kao i na maslinovo ulje. Značajno interesovanje i pozitivne komentare među svim posjetiocima štanda su dobili Malvazija, Pro anima Pinot Blanc, Regina, Val Brut Val Rose i maslinovo ulje. Pored gostima dobro poznatih vina Stari podrum Vranac, koji je zvanično **najbolje vino Crne Gore (BIWC)** i Vranca Reserve, među vinima koji su uveliko prepoznati kao nosioci kvaliteta naših vina, prepoznata je i Kratošija, koju smo u Crnoj Gori prvi put javno prezentovali. Za ovu priliku, pošto je riječ o renomiranom vinskom festivalu, smo angažovali i agenciju koja će napraviti prilog sa sajma, koji ćemo koristiti u promotivne/marketingne svrhe, kako na društvenim mrežama i Youtube kanalu, tako i u najgledanijoj emisiji u regionu kada je riječ o vinima i vinskom turizmu – Vino i vinogradarstvo.

7. INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH AKCIJA, ODNOSNO UDJELA

Kompanija u toku 2021.godine nije vršila otkup sopstvenih akcije, niti namjerava da ih stiče u narednom periodu.

8. POSLOVNE JEDINICE

Kompanija je osnivač i vlasnik sljedećih pravnih lica:

- ✓ 13.jul d.o.o. Beograd (učešće 100%)
- ✓ 13.jul d.o.o. Sarajevo (učešće 100%)
- ✓ Plant-OMP d.o.o. Podgorica (učešće 50%)
- ✓ Monteadria UK Limited London (učešće 33,33%)
- ✓ Recomont Podgorica (učešće 20%)
- ✓ Lovćen osiguranje a.d. Podgorica (učešće 0,12%)

9. PODACI O FINANSIJSKIM INSTRUMENTIMA OD ZNAČAJA ZA PROCJENU FINANSIJSKOG POLOŽAJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA

Finansijski instrumenti su sredstva kojima se može trgovati. Mogu se podijeliti na dvije vrste: gotovinske instrumente i derivativne instrumente.

Gotovinski instrumenti su između ostalog akcije, kao osnovne hartije od vrijednosti.

Sopstveni kapital kompanije čini 179.255.993 obične akcije, nominalna vrijednosti je 0,5113€, ukupna vrijednost 91.653.589,22€. Struktura je data u prvom dijelu izvještaja.

Akcije se kotiraju na A listi Montenegroberze. Tržišna vrijednost akcije na dan 31.12.2020. iznosila je 0,1080€.

U dijelu učešća u vlasništvu drugih pravnih lica, kompanija posjeduje akcije Lovćen osiguranja (391 akcija, što čini 0,12% vlasništva), tržišna vrijednost akcije na dan 31.12.2021. godine je iznosila 21,00€.

10. CILJEVI I METODE ZA UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

Dobro upravljanje rizikom je bitan aspekt uspješnog poslovanja. Nekim rizicima se može se direktno upravljati, dok su drugi rizici u velikoj mjeri izvan kontrole upravljanja preduzećem. Rukovodstvo kompanije ima različite nivoe kontrole u pogledu rizika, sa ciljem otkrivanja mogućih rizika i procijene potencijalnog uticaja na poslovanje kompanije.

Finansijski rizici se odnose na direktne rizike koji proističu iz upravljanja novčanim tokovima. Upravljanje ovim rizicima podrazumijeva tri faze:

- ✓ Identifikovanje finansijskih rizika i njihovih uzroka
- ✓ Mjerenje nivoa finansijskih rizika i njihovih efekata
- ✓ Utvrđivanje planova i strategija za rješavanje rizika

Metode upravljanja finansijskim rizicima kojim se rukovodstvo koristi su sljedeće:

- izbjegavanje rizika - odbijanje bavljenja aktivnostima koje su visoko rizične
- ublažavanje rizika - smanjenje negativnih posljedica kada su finansijski rizici neizbježni
- prenos rizika - kao što je npr. plaćanje osiguranja u zamjenu za zaštitu od finansijskog rizika
- prihvatanje rizika - zadržavanje određenog nivoa rizika, ako je očekivani profit mnogo veći od potencijalnog rizika.

11. INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA

Postoji mnogo načina kategorizacije finansijskih rizika kompanije. Jedan pristup za ovo se obezbeđuje razdvajanjem finansijskog rizika u četiri široke kategorije:

- ✓ rizik cijena: podrazumijeva rizik promjena valutnih kurseva, kamatnih stopa ili cijena proizvoda, gdje bi njihova promjena mogla rezultirati gubicima u poslovanju. Kompanija poslovanje obavlja u zvaničnoj valuti (EUR), tako da rizik valutnih kurseva ne postoji. Kamatne stope na kreditna zaduženja su fiksne ili dijelom vezane za EURIBOR, zavisnosti od Ugovora, ali kako je njegova vrijednost u 2021. i dalje bila negativna, nije bilo uticaja na cijenu zaduživanja. Što se tiče cijena naših proizvoda, nisu se mijenjale, u 2021. godini osim žestoka alkoholna pića zbog rasta akcize, što je nastavak trenda rasta ove vrste poreza, koji već niz godina značajno utiče na smanjenje prodaje rakija na tržištu Crne Gore.
- ✓ kreditni rizik: rizik da zajmoprimac neće biti u mogućnosti da otplati kredit. Kompanija počela proces reprograma kreditnih obaveza iz razloga nemogućnosti redovne otplate bankarskih anuiteta. Reprogram kredita će biti okončan u 2022. godini.
- ✓ rizik likvidnosti: podrazumijeva lakoću kojom kompanija može pretvoriti svoju imovinu u gotovinu ukoliko postoji iznenadna potreba za dodatnim novčanim tokovima. Obrtna sredstva kompanije su značajno veća od kratkoročnih obaveza, što pokazuje koeficijent likvidnosti, pa je ovaj rizik na umjerenom nivou

- ✓ rizik novčanog toka: rizik da gotovina i gotovinski ekvivalenti nisu dovoljni za izmirivanje dospjelih obaveza. Kompanija ima određena kašnjenja u izmirivanju dijela obaveza u zavisnosti od perioda godine, jer je dio priliva sezonskog karaktera.

12. CILJEVI I POLITIKE U UPRAVLJANJU FINANSIJSKIM RIZICIMA, RIZICIMA I NEIZVJESNOSTIMA POSLOVANJA

Novi standard revizije MRevS 701 – Saopštavanje ključnih revizorskih pitanja – uključuje, i poseban akcenat stavlja na analizu rizika u kontekstu otkrivanja nedostataka u pravnom licu koji se odnose na povećan rizik materijalno pogrešnog iskaza ili značajan rizik identifikovan u skladu sa MRevS 315 (značajne promjene koje su se desile u odnosu na prethodni finansijski period; određene vrste transakcija u kojima je revizor naišao na poteškoće prilikom sprovođenja revizorskih postupaka, promjene u okruženju entiteta, finansijskim uslovima ili aktivnostima koje imaju značajan uticaj).

U nastavku dajemo **Registar rizika** za našu kompaniju, zajedno sa **Ocjenom inherentnog rizika**:

R.Br.	Proces u kojem se rizik pojavljuje	Rizik	Cilj-proces na koji rizik može da utice	Vrednovanje i procjena rizika			Opcija za postupanje sa rizikom	Mjera za postupanje sa rizikom	Ponovno vrednovanje			Opcija za postupanje sa rizikom	Mjera za postupanje sa rizikom
				V	P	O			V	P	O		
1.	VINOGRADARSKO VOĆARSKA PROIZVODNJA	suša	umanjen rod	3	3	9	izmjena vjerovatnoće ili posledice	popravka podzemnog ili naadzemnog cjevovoda, produbljivanje bunara (...)	3	2	6	rizik je prihvatljiv	
		Kišna godina	Umanjen rod	2	4	8	Zadržavanje rizika		2	4	8		
		Bolesti i štetočine	Umanjen rod	4	5	20	Eliminisanje izvora rizika	potpuna primjena zaštite voća/grožđa	4	1	4	rizik je prihvatljiv	
		Stari zasad	Umanjen rod	2	2	4	Rizik je prihvatljiv		2	2	4		
		Nedostatak radne snage	Dinamika berbe	2	4	8	Izmjena vjerovatnoće ili posledice	nabavka mehanizacije	2	1	2		
		Nedostatak odgovarajuće mehanizacije	Dinamika berbe	3	2	6	Rizik je prihvatljiv	nabavka mehanizacije	2	1	2		
		Povećana količina rezidua hemikalija	Zdravstvena bezbjednost finalnog proizvoda	4	5	20	Izmjena vjerovatnoće ili posledice	plan zaštite, kontrola primjene zaštitnih sredstava, poštovanje karence, preventivno održavanje atomizera, uzorkovanje i analiza proizvoda pre berbe i/ili puštanja finalnog proizvoda na tržište	2	2	4	rizik je prihvatljiv	
		Zastoji u prodaji	Umanjen rod	2	3	6	Rizik je prihvatljiv	povećati prodaju	2	2	4		
2.	PROIZVODNJA RIBE	bolest ribe	neispunjavanje plana proizvodnje	2	4	8	izmjena vjerovatnoće ili posledice	opšte i stručne profilaktičke mjere	1	2	2	rizik je prihvatljiv	
		nedostatak mlađi	neispunjavanje plana proizvodnje	1	2	2	rizik je prihvatljiv		1	2	2		
		zagađenje vode	neispunjavanje plana proizvodnje	2	3	6	rizik je prihvatljiv	obezbjediti dotok čiste vode pomoću filtera, redovno čišćenje bazena	1	2	2		
		nedostatak stručnih kadrova	neispunjavanje plana proizvodnje	2	2	4	rizik je prihvatljiv	obuka radnika, prijem novih radnika, komunikacije: analiza očekivanja zaposlenih	1	2	2		

3.	PROIZVODNJA VINA I JAKIH PIĆA	zastoji u proizvodnji usled kvara opreme koja se eksterno održava	kašnjenje u planu proizvodnje	2	3	6	djeljenje rizika	ugovor za održavanje opreme sa outsource organizacijom sa posebnim klauzulama za rok popravke	2	2	4	rizik je prihvatljiv	
		zastoj u proizvodnji usled kvara opreme koja se interno održava	kašnjenje u planu proizvodnje	3	3	9	djeljenje rizika	izrada i dosledna primjena planova preventivnog planskog održavanja, praćenje trendova zastoja i troškova usled kvara na opremi	2	3	6	rizik je prihvatljiv	
		zastoj usled nedostatka el. energije	kašnjenje u planu proizvodnje	1	4	4	rizik je prihvatljiv	iznalaženje alternativnih izvora snabdjevanja energijom	1	3	3		
		nedostatak stručnih kadrova	kvalitet, neispunjenje plana proizvodnje	2	3	6	preuzimanje rizika	prijem stručnih kadrova, raspodela odgovornosti i ovlašćenja, unapređenje komunikacije sa zaposlenima, obuka zaposlenih	2	2	4	rizik je prihvatljiv	
		neispunjenje plana proizvodnje zbog nedovoljnog broja radnika	Kašnjenje u planu proizvodnje	2	3	6	preuzimanje rizika	organizovanje obuka za zaposlene u proizvodnji, raspodela odgovornosti	1	2	2	rizik je prihvatljiv	
		proizvodnja zdravstveno nebezbednog proizvoda	neusaglašenost u procesu, polu ili gotovim proizvodima	2	4	8	eliminisanje izvora rizika	Rad u skladu sa HACCP analizom hazarda, monitoring CCPa i/ili OPRP tačaka, preduzimanje korektivnih mjera definisanih u HACCP dokumentaciji	1	3	3	rizik je prihvatljiv	
		nemogućnost ispunjenja plana proizvodnje usled nedostajućih proizvodnih kapaciteta	kašnjenje u palnu proizvodnje, umanjena prodaja, nazadovoljan korisnik	3	3	9	eliminisanje izvora rizika	proširenje proizvodnih kapaciteta	2	2	4	rizik je prihvatljiv	
		punjač: u slučaju da dođe do loma stakla,	zaostajanje fizičkih primjesa u proizvodu	1	4	4	rizik je prihvatljiv	simulacija loma po planu i stečenim iskustvom, vođenje evidencije loma	1	4	4		

		automatski se zaustavlja linija											
		kontrola pritiska na mikrofiltru	Pucanje filterskog patrona i prolazak nefiltriranog vina, kontaminacija linije	1	4	4	rizik je prihvatljiv	mjerjenje testa integriteta filtera, vođenje zapisa	1	4	4		
		klimatske promjene	kvalitet, zdravstvena bezbjednost proizvoda	3	4	12	preuzimanje rizika	primjena inovativnih tehnologija u proizvodnji, efikasnije upravljanje procesima i implementacija novih metodologija ispitivanja u kontroli kvaliteta	2	3	6	rizik je prihvatljiv	
4.	SEKTOR RAZVOJA	neusaglašenosti nacionalnih propisa sa uredbama i direktivama EU/EC	kašnjenja u realizaciji nabavke sadnog materijala	2	4	8	Izmjena vjerovatnoće i posledice	Usaglašavanje transportne dokumentacije	2	2	4	rizik je prihvatljiv	
		nedovoljne količine vode za navodnjavanje oglednih zasada-suša	Umanjen kvalitet i prinos stonog grožđa na tendoni	3	4	12	Izmjena vjerovatnoće i posledice	Kopanje novog bunara, reparacija postojećeg, reorganizacija sekcija navodnjavanja	3	2	6	rizik je prihvatljiv	
		zastoji usljed kvara opreme	kašnjenja u realizaciji projektnih planova	2	4	8	Dijeljenje rizika	Izrada i primjena preventivnog plana održavanja opreme	2	2	4	rizik je prihvatljiv	
		nedostatak radne snage	Kašnjenje u realizaciji projektnih aktivnosti	2	4	8	Preuzimanje rizika	Organizovanje obuka za zaposlene, preraspodjela odgovornosti	1	2	2	rizik je prihvatljiv	
		klimatske promjene	Zastoj u realizaciji projektnih aktivnosti, posljedice u proizvodnji grožđa i vina, veliki uticaj na kvalitet grožđa i vina	4	3	12	rizik je prihvatljiv	Rad na ispitivanju genetskog diverziteta vinove loze u CG, rad na klonskoj selekciji autohtonih sorti, ispitivanje enološkog potencijala manje zastupljenih sorti, digitalizacija vinogradarsko-vinarske proizvodnje	3	2	6	Rizik je prihvatljiv	Klimatske promjene
		novi proizvod na tržištu nije prihvaćen kako je planirano	Finansijski rezultat lansiranja novog proizvoda	3	2	6	rizik je prihvatljiv	Rad na unaprijeđenju proizvoda, aktivnija marketinška kampanja	3	2	6	Rizik je prihvatljiv	

5.	INVESTICIJE	kvalitet sadnog materijala	eksploatacija zasada	2	4	8	izmjena vjerovatnoće ili posledice	nabavka ili proizvodnja, kvalitetnog sadnog materijala	1	3	3	rizik je prihvatljiv	
		formiranje infrastrukture novih zasada	loš kvalitet zasada	2	3	6	rizik je prihvatljiv	obezbjedenje svih potrebnih resursa za dobru infrastrukturu (navodnjavanje, stubovi, žica, zaštitna sredstva...)	1	2	2		
		kvalitet sirovina za održavanje i podizanje zasada	loš kvalitet zasada	2	3	6	rizik je prihvatljiv	lista odobrenih sredstvava, specifikacije za nabavljen materijale, prijemna i procesna kontrola	1	2	2		
		pravovremenost nabavke nove opreme	kašnjenje procesa	2	4	8	zadržavanje rizika	vrednovanje isporučilaca	2	3	6		
6.	ODRŽAVANJE	nedostatak stručnih kadrova	proces održavanja	2	3	6	rizik je prihvatljiv	organizovanje obuka, prijem stručnih kadrova	1	2	2	rizik je prihvatljiv	
		nedostatak opreme	proces održavanja, zastoji u proizvodnji, kvarovi na opremi	2	3	6	izmjena vjerovatnoće ili posledice	blagovremena nabavka opreme	2	2	4	rizik je prihvatljiv	
		nemogućnost obavljanja popravke opreme	proces proizvodnje, zastoji, kašnjenje u proizvodnji	3	3	9	izmjena vjerovatnoće ili posledice	anagažovanje ousource	3	2	6	rizik je prihvatljiv	
		kvarovi mašina i prevencije	proces proizvodnje	2	4	8	izmjena vjerovatnoće ili posledice	primjena planova i aktivnosti preventivnog održavanja	1	4	4	rizik je prihvatljiv	
7.	LOGISTIKA I NABAVKA	kašnjenje u isporuci nabavljenih sirovina	neispunjenje plana proizvodnje i prodaje	2	3	6	dijeljenje rizika	definisanje klauzula za obezbjeđenje u ugovorima sa isporučiocima	2	2	4	rizik je prihvatljiv	
		nemogućnost nabavke sirovina usled stanja na tržištu	neispunjenje plana proizvodnje i prodaje	1	3	3	zadržavanje rizika	analiza tržišta sirovina	1	2	2	rizik je prihvatljiv	nemogućnost nabavke sirovina usled stanja na tržištu

		greška prilikom naručivanja sirovina	neispunjenje plana proizvodnje i prodaje	2	4	8	izmjena vjerovatnoće ili posledice	dodatne provjere dokumentacije pre stanja upita	1	4	4	rizik je prihvatljiv	
		loš kvalitet nabavljenih sirovina	neispunjenje plana proizvodnje i prodaje	2	4	8	izmjena vjerovatnoće ili posledice	kontrola narudžbina i definisanje kvaliteta roba	1	2	2	rizik je prihvatljiv	
		nemogućnost nabavke zaštitnih sredstava za voće	umanjen rod	1	5	5	izmjena vjerovatnoće ili posledice	optimizacija zaliha	1	3	3	rizik je prihvatljiv	
		uslovi skladištenja roba	kvalitet proizvoda	4	4	16	eliminisanje izvora rizika	izgradnja novog skladišta	1	2	2	rizik je prihvatljiv	
		kašnjenje otpreme voća	nezadovoljstvo kupaca	2	3	6	izmjena vjerovatnoće ili posledice	preispitivanje zahtjeva kupaca, usaglašavanje planova prodaje i proizvodnje	2	2	4	rizik je prihvatljiv	
8.	PRAVNI SEKTOR	sistem zapošljavanje sezone radne snage	funkcionisanje proizvodnje	3	3	9	eliminisanje izvora rizika	analiza tržišta rada i sklapanje ugovora sa staff lizing organizacijama	3	2	6	rizik je prihvatljiv	
		bezbjednost i zdravlje na radu	finansije	1	2	3	rizik je prihvatljiv	dosledna primjena svih mjera za bezbjednost radnika	1	2	2		
		fizičkotehnička zaštita	imovinski delikti	2	3	6	izmjena vjerovatnoće ili posledice	uvođenje preventivnih mjera	2	2	4	rizik je prihvatljiv	
		neusaglašenost sa nacionalnim zakonskim propisima, uredbama i direktivama EU/EC	finansije	2	3	6	izmjena vjerovatnoće ili posledice	praćenje i redovno izveštavanje vlasnika procesa o izmjenama u zakonodavnom okviru, blagovremeno usaglašavanje sa uredbama i propisima	1	2	2	rizik je prihvatljiv	
9.	PRODAJA I MARKETING	zahtjevi kupaca nisu detaljno preispitani	reklamacije kupaca na karakteristike proizvoda koje nisu definisane	1	5	5	izmjena posledice	zapis o preispitivanje svih iskazanih i neiskazanih zahtjeva kupaca, analize zakonske regulative u zemlju izvoznika, zajednička saradnja sa kupcima na definisanju zahtjeva i metoda analiza	1	3	3		
		udes u radnoj i životnoj sredini (požar, eksplozija, isticanje hemikalija isl)	zaštita životne sredine i bezbjednost i zdravlje na radu	2	4	8	izmjena vjerovatnoće ili posledice	Preduzimanje mjera opisanih u - Postupanje u slučaju udesa POS/E-100-19; Plan prevencije udesa (decembar, 2019), analiza aspekata životne	1	4	4	rizik je prihvatljiv	

								sredine i rizika po bezbjednost na radu, obuka zaposlenih					
		vanredne situacije (prirodne nepogode, rat, vanredno stanje, socijalni nemiri.stanje pandemije; npr. COVID-19	ukupno poslovanje organizacije, finasije, neispunjenje plana proizvodnje i prodaje	3	5	15	Zadržavanje rizika	planovi postupanja u vanrednim situacijama, simulacija postupanja u incidentnim situacijama, obuka zaposlenih (Postupanje u slučaju udesa POS/E-100-19)	1	3	3	Rizik je prihvatljiv	
		izmjena zakona u oblasti finansija	ukupno poslovanje organizacije	2	3	6	zadržavanje rizika		2	3	6	Rizik je prihvatljiv	
		finansijski rizici	finansije	2	3	6	zadržavanje rizika	smanjenje troška proizvodnje, efikasnije upravljanje tokovima novca, likvidnost, rast prodaje, kreditna zaduženja pod povoljnim uslovima	2	3	6	Rizik je prihvatljiv	
10.	UGOSTITELJSTVO	loš kvalitet dostavljenih namirnica	loš kvalitet gotovih jela, poslovanje	3	3	9	eliminisanje izvora rizika	upozorenje dobavljaču, izbor novih dobavljača, specifikacije sirovina, jasno definisani zahtjevi za nabavku, lista odobrenih dobavljača, prijemna kontrola	2	3	6	Rizik je prihvatljiv	
		pojava insekata u objektu	posjećenost	3	3	9	eliminisanje izvora rizika	dezinfekcija, deratizacija, vazdušne zavjese	2	2	4	rizik je prihvatljiv	
11.	PRODAJA I MARKETING	zahtjevi kupaca nisu detaljno preispitani	reklamacije kupaca na karakteristike proizvoda koje nisu definisane	1	5	5	izmjena posledice	zapisi o preispitivanje svih iskazanih i neiskazanih zahtjeva kupaca, analize zakonske regulative u zemlju izvoznika, zajednička saradnja sa kupcima na definisanju zahtjeva i metoda analiza	1	3	3		
		odabir distributera (jedan ili više) strategija nastupa na tržištu	neispunjenje plana prodaje	1	3	3	preuzimanje rizika da bi se iskoristila prilika		1	3	3		

		lansiranje novog proizvoda na tržište	neispunjenje plana prodaje	1	3	3	preuzimanje rizika da bi se iskoristila prilika		1	3	3		
		odustajanje od ugovora	finansijski gubitak, anagažovana sredstva	1	4	4	rizik je prihvatljiv	jasno definisani zahtjevi u Ugovoru sa kupcima, zatezne klauzule, analiza uticaja konkurencije	1	3	3		
		falsifikovanje proizvoda i prevara kupaca	pad prodaje, reklamacije, nezadovoljstvo korisnika	2	3	6	rizik je prihvatljiv	primjena adekvatnih mjera zaštite proizvoda od falsifikovanja, pakovanjem, konfekcioniranjem i dr. mjerama zaštite	1	2	2		
		gubitak jednog dijela tržišta	neispunjenje plana prodaje	2	4	8	izmjena vjerovatnoće ili posljedice	pronalazak novog tržišta i fokus na postojeća	1	3	3	Rizik je prihvatljiv	
		gubitak konkurentske prednosti	neispunjenje plana prodaje	1	3	3	izmjena posljedice	preispitivanje zahtjeva tržišta, preferencija potrošača, strategija, lansiranje novog proizvoda	1	2	2	rizik je prihvatljiv	
12.	KONTROLA KVALITETA	nedostatak hemikalija	izostanak preispitivanja kvaliteta sirovina, poluproizvoda i proizvoda	2	2	4	izmjena posljedice	planiranje nabavke hemikalija, blagovremena nabavka, izbor dobavljača	1	2	2	rizik je prihvatljiv	
		nedostatak opreme za ispitivanja, kvarovi na mjernim instrumentima i oštećenja na laboratorijskoj opremi	kvalitet	2	3	6	izmjena vjerovatnoće i posljedice	pravilno rukovanje opremom i instrumentima, redovno etaloniranje mjernih instrumenata, blagovremeno servisiranje i održavanje	1	2	2	rizik je prihvatljiv	
		nedostatak specijalizovanog osoblja	kvalitet	1	3	3	izmjena vjerovatnoće i posljedice	organizovanje obuka zaposlenih, prijem stručnih kadrova	1	2	2	rizik je prihvatljiv	
V- vjerovatnoća; P- posljedica, O – konačna ocjena rizika (V x P = O)													
Datum: 20.06.2021.													
Ovjerio: Quality Control Director / Sasa Vujicic													
Revidirano: 10.07.2020. sa rizicima sektora R&D													